

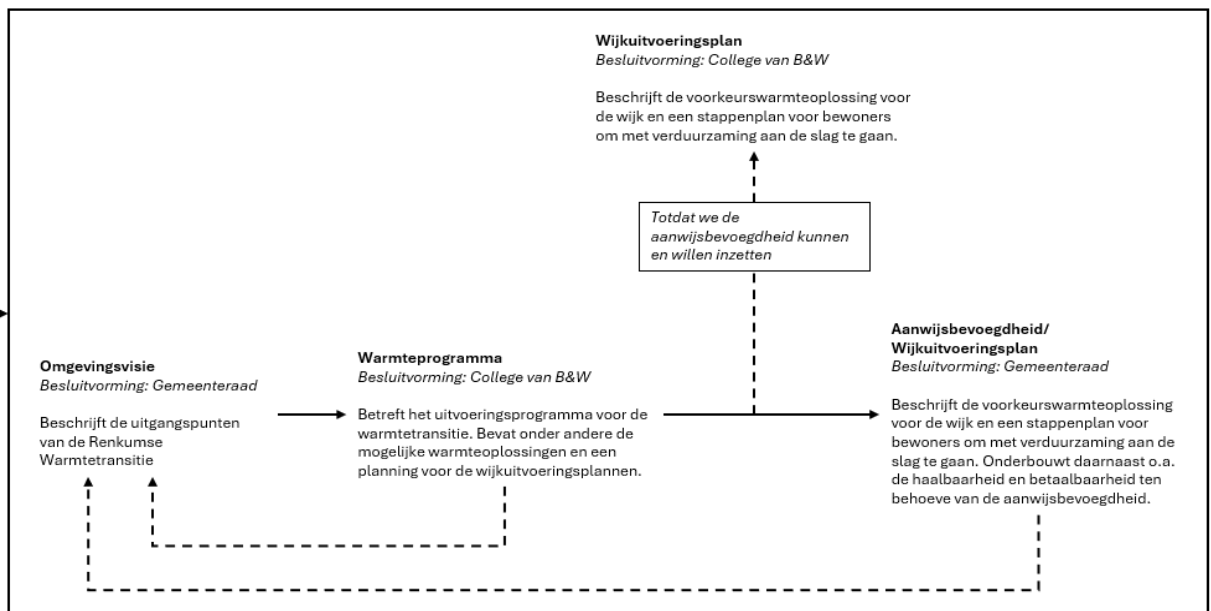

Het gemeentelijk planproces start vervolgens met de Omgevingsvisie. Hierin worden met betrekking tot de warmtetransitie de uitgangspunten van het Renkumse warmtebeleid opgenomen. Nu zijn deze nog onderdeel van de Transitievisie Warmte, maar bij de herijking van de Omgevingsvisie en het opstellen van het Warmteprogramma (opvolger van de Transitievisie Warmte) zullen deze verdwijnen uit het Warmteprogramma en worden opgenomen in de Omgevingsvisie.

Aan de hand van de uitgangspunten van het warmtebeleid wordt het Warmteprogramma opgesteld. Hierin worden de uitgangspunten vertaald naar een concreet uitvoeringsprogramma met daarin onder andere een plan van aanpak en planning van de wijkuitvoeringsplannen.

Als uitvoering van het warmteprogramma (en ook nu al als uitvoering van de Transitievisie Warmte) worden wijkuitvoeringsplannen opgesteld. Deze wijkuitvoeringsplannen beschrijven, na uitgebreide participatieprocessen, per wijk wat de beste aardgasvrije manier is om de woningen te verwarmen en bevatten een stappenplan om daar te komen. Met een wijkuitvoeringsplan als onderbouwing kan de gemeenteraad de aanwijsbevoegdheid inzetten: een mogelijkheid voor de gemeente om gebieden aan te wijzen die binnen een bepaalde termijn aardgasvrij moeten worden en overgaan op een duurzame warmtevoorziening.

Aan het inzetten van de aanwijsbevoegdheid worden diverse voorwaarden gesteld. Hieraan kan op dit moment nog niet worden voldaan. Zolang dit het geval is, en het meewerken aan een wijkuitvoeringsplan voor bewoners nog op volledige vrijwilligheid berust, wordt het wijkuitvoeringsplan vastgesteld door het college van B&W. Zodra aan de voorwaarden van de aanwijsbevoegdheid wordt voldaan én het college van B&W wenst de aanwijsbevoegdheid in te zetten, wordt hiertoe een voorstel (met het wijkuitvoeringsplan als onderbouwing) voorgelegd aan de gemeenteraad. Mogelijk kan in de toekomst direct na het opstellen van een wijkuitvoeringsplan worden voldaan aan de voorwaarden voor de aanwijsbevoegdheid en is dit tevens de wens van het bestuur. Vanaf dat moment wordt het wijkuitvoeringsplan direct door de gemeenteraad vastgesteld.

Figuur 1: Een schematische weergave van het planproces rondom de wijkuitvoeringsplannen

Toelichting planproces wijkuitvoeringsplannen

1. Wetgeving

Voor de warmtetransitie zijn er drie wetten van groot belang: de Omgevingswet, de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie en de Wet collectieve warmte.

1.1 Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt wet- en regelgeving voor de leefomgeving in één wet. De wet versimpelt deze wetten en regels binnen de fysieke leefomgeving en bevat (nieuwe) instrumenten voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid. Met betrekking tot het planproces met betrekking tot de wijkuitvoeringsplannen betreffen dit de Omgevingsvisie, een programma en het Omgevingsplan. In de Omgevingsvisie worden de uitgangspunten van het warmtebeleid opgenomen, het Warmteprogramma fungeert als uitvoeringsprogramma voor de warmtetransitie en in het Omgevingsplan wordt de aanwijsbevoegdheid vastgelegd. In het vervolg van deze brief wordt hier uitgebreider op ingegaan.

1.2 Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie

De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) is erop gericht om gemeenten de bevoegdheden te geven die nodig zijn om regie te voeren in de wijk- of gebiedsgerichte aanpak van de warmtetransitie. Een belangrijk instrument uit de Wgiw is de aanwijsbevoegdheid. Ook verplicht de Wgiw om uiterlijk in 2026 de Transitievisie Warmte te actualiseren als Warmteprogramma.

Aanwijsbevoegdheid

De aanwijsbevoegdheid biedt gemeenten de mogelijkheden om in het omgevingsplan gebieden aan te wijzen die overgaan op een duurzame warmtevoorziening en waar het aardgastransport dus op termijn eindigt. Per gebied waar de aanwijsbevoegdheid wordt ingezet, wordt een eindjaar opgenomen. Dit geeft inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen, verhuurders en netbeheerders duidelijkheid over het tijdsplan naar een aardgasvrije wijk.

Het inzetten van de aanwijsbevoegdheid kan niet zomaar. De Wgiw geeft de kaders voor de uitvoering door gemeenten. Zo moet de gemeente rekening houden met de betaalbaarheid van de aanpak en moet er participatie hebben plaatsgevonden. Ook moet er een redelijke termijn zitten tussen het aanwijzen van een gebied en het daadwerkelijk overgaan op de duurzame warmtebron. De richtlijn hiervoor is 8 jaar.

Op 23 april 2024 is de Wgiw aangenomen door de Tweede Kamer. De Eerste Kamer heeft op 10 december ingestemd met de Wgiw. Deze is pas definitief na publicatie in de Staatscourant. Het is de bedoeling dat de wet per 1 januari 2026 van kracht is.

1.3 Wet collectieve warmte

Voor de warmtetransitie is er nog een derde belangrijke wet: de Wet Collectieve Warmte (Wcw). Het doel van de nieuwe wet is om de ontwikkeling van nieuwe warmtenetten te vergemakkelijken, maar ook om betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van collectieve warmtelevering te waarborgen. Op de wijkuitvoeringsplannen, waarin niet wordt toegewerkt naar warmtenetten, heeft deze wet geen invloed. In het kader van een eventueel warmtenet in Renkum/Heelsum is de Wcw zeer relevant. In dat kader zal dus ook worden teruggekomen op de Wcw.

Onderwerp

Planproces wijkuitvoeringsplannen

Datum

7-4-2025

Ons kenmerk

2025-005608

Pagina

3 van 6

De Wcw treedt naar verwachting 1 januari 2026 in werking, afhankelijk van de behandeling door de Tweede en Eerste Kamer.

1.4 Conclusie

Zoals gesteld zijn er drie wetten van groot belang voor de warmtetransitie. De Wcw komt terug in het kader van een eventueel warmtenet in onze gemeente. De Omgevingswet en de Wgiw hebben direct invloed op het planproces van de wijkuitvoeringsplannen. De Omgevingswet bepaalt namelijk dat we werken met een Omgevingsvisie, een programma en een Omgevingsplan. Drie instrumenten die we gebruiken om te komen tot wijkuitvoeringsplannen en het inzetten van de aanwijsbevoegdheid. De Wgiw haakt op de Omgevingswet in door het warmtebeleid als een verplicht (warmte)programma aan te wijzen en door de mogelijkheid te bieden tot het inzetten van de aanwijsbevoegdheid door een wijziging van het omgevingsplan.

2. Gemeentelijk beleid

2.1 Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie leggen gemeenten hun ambities en doelen voor de leefomgeving voor de lange termijn vast. De Omgevingsvisie wordt dus ook vastgesteld door de gemeenteraad.

Met betrekking tot de warmtetransitie is op dit moment met name het einddoel opgenomen in de Omgevingsvisie: Renkum klimaatneutraal in 2040. De uitgangspunten van het Renkumse warmtebeleid zijn nu nog vastgesteld in de Transitievisie Warmte. Bij de herijking van de Omgevingsvisie en Transitievisie Warmte zullen de uitgangspunten worden opgenomen in de Omgevingsvisie. Zo kunnen de kaders, randvoorwaarden en uitgangspunten voor het warmtebeleid binnen de Omgevingsvisie worden vastgesteld door de gemeenteraad en kan het warmteprogramma, als uitvoeringsprogramma, (in principe) worden vastgesteld door het college van B&W, in lijn met de Omgevingswet.

2.2 Warmteprogramma

In 2021 stelden we als gemeente de Transitievisie Warmte vast. Hierin is onder andere beschreven welke duurzame alternatieven voor verwarming beschikbaar zijn en hoe we stap voor stap werken aan een aardgasvrije gemeente. Daartoe zijn onderzoeken uitgevoerd naar grootschalige warmtenetten en is gestart met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen.

Voortvloeiend uit de Omgevingswet en Wgiw moet uiterlijk op 31 december 2026 de Transitievisie Warmte geactualiseerd worden in de vorm van een warmteprogramma. Vanaf dan moet het warmteprogramma iedere 5 jaar worden geactualiseerd om te blijven voldoen aan de nieuwe eisen en ontwikkelingen zodat de gemeente flexibel kan blijven inspelen op technologische ontwikkelingen en veranderende maatschappelijke wensen.

In het warmteprogramma krijgt de gemeente bovendien de mogelijkheid om aan te geven waar het voornemens is de aanwijsbevoegdheid in te zetten. Dit moet vervolgens, door middel van een raadsbesluit, worden vastgelegd in het Omgevingsplan. Om dit te kunnen doen is een zorgvuldige onderbouwing nodig. Daarvoor worden in Renkum wijkuitvoeringsplannen opgesteld.

Zoals aangegeven bij 'Omgevingsvisie' zullen de ambities en uitgangspunten voor het Renkumse warmtebeleid, die nu zijn opgenomen in de Transitievisie Warmte, daarin worden opgenomen. Met

het Warmteprogramma wordt daar invulling en uitvoering aan gegeven. Het Warmteprogramma wordt daarom (in principe) ook vastgesteld door het college van B&W.

Meer informatie over het Warmteprogramma is te vinden in de raadsbrief Start opstellen Warmteprogramma Renkum 2026, d.d. 28 januari 2025.

2.3 Wijkuitvoeringsplannen (WUP)

Een uitwerking van het warmteprogramma zijn de wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Deze plannen zijn belangrijk in de transitie naar duurzame warmte omdat het bewoners duidelijkheid biedt over welke duurzame warmteoplossing het beste past bij hun wijk. In Renkum werken we voor de wijken waar geen grootschalig warmtenet meer wordt voorzien volgens die aanpak. In diverse wijken wordt nu gewerkt aan een WUP.

Op dit moment wordt ongeveer twee jaar de tijd genomen voor het opstellen van een WUP. Gedurende deze tijd worden er gesprekken gevoerd met bewoners en andere belanghebbenden zoals de netbeheerder, de woningcorporatie en bedrijven om ideeën, vragen en zorgen te bespreken. Dit proces biedt ruimte voor co-creatie, zodat er gezamenlijk beslissingen kunnen worden genomen. Daarna gaan we samen met bewoners aan de slag met de uitvoering.

Vaststellen wijkuitvoeringsplan en inzetten aanwijsbevoegdheid

Het WUP bevat zowel een uitwerking van de technische kant van de transitie als een beschrijving van het participatietraject en een praktisch stappenplan waarmee bewoners geholpen worden bij het verduurzamen van hun woningen. Ook geeft het inzicht in de verschillende vormen van ondersteuning die beschikbaar zijn. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan subsidieregelingen en adviezen om inzicht te krijgen in de te nemen verduurzamingsstappen. Ook dient het WUP als onderbouwing voor de wijziging van het Omgevingsplan ten behoeve van het inzetten van de aanwijsbevoegdheid.

De wijkuitvoeringsplannen inclusief de wijziging van het Omgevingsplan worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Afwijkende besluitvormingsprocedure

Op dit moment zijn er nog veel onduidelijkheden rondom de WUP's en over belangrijke randvoorwaarden zoals betaalbaarheid. Ook is de Wgiw nog niet formeel van kracht, waardoor de komende jaren nog niet wordt overwogen de aanwijsbevoegdheid in te zetten.

Totdat de WUP's wel aan de belangrijke randvoorwaarden voldoen en de onduidelijkheden zijn weggenomen worden de WUP's, in afwijking van het planproces, vastgesteld door het college van B&W. De wijkuitvoeringsplannen krijgen daardoor ook nog geen verplichtend karakter. Bewoners worden de komende jaren enkel gestimuleerd om te verduurzamen.

Omdat de gemeenteraad te zijner tijd op basis van die WUP's wel moet beslissen over het inzetten van de aanwijsbevoegdheid, wordt de gemeenteraad ook ten tijde van besluitvorming door het college al uitgebreid geïnformeerd. Zo krijgt de gemeenteraad een volledig beeld van het doorlopen traject en kan het op het moment van besluitvorming over de aanwijsbevoegdheid een weloverwogen besluit nemen.

Onderwerp

Planproces wijkuitvoeringsplannen

Datum

7-4-2025

Ons kenmerk

2025-005608

Pagina

5 van 6

2.4 Wijkuitvoeringsplan Stenenkruis

Een van de wijken waar er momenteel wordt gewerkt aan een WUP is Stenenkruis in Oosterbeek. Hier is begin 2024 gestart met dit proces en naar verwachting wordt medio 2025 voor deze wijk het eerste WUP opgeleverd. Omdat wij het belangrijk vinden om de gemeenteraad al vroeg in het proces mee te nemen, gaan we dit op de volgende manieren doen.

1. Uitnodiging voor de inloopbijeenkomst in Stenenkruis

In de zomer wordt er een inloopbijeenkomst georganiseerd voor de bewoners van Stenenkruis. Tijdens de inloopbijeenkomst kunnen bewoners informatie ontvangen over onder andere de meest kansrijke duurzame warmteoplossing en de stappen die gezet moeten worden om de overstap hierop te maken.

Zodra de inloopbijeenkomst definitief is gepland wordt u daarvan op de hoogte gebracht, zodat u deze bijeenkomst indien gewenst ook kunt bijwonen.

2. Raadsinformatiebrief bij vaststelling van het WUP

Nadat het WUP is vastgesteld door het college van B&W, ontvangt de gemeenteraad een raadsinformatiebrief. Hierin wordt onder andere het doorlopen participatieproces, de meest kansrijke warmteoplossing(en) en het uitvoeringsproces van het WUP beschreven. Het vastgestelde WUP wordt daarbij ook meegestuurd.

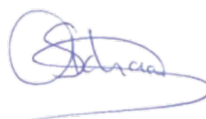
Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris,

de burgemeester,

M.J.J. (Marcel) Wagener

A.M.J. (Agnes) Schaap

Onderwerp

Planproces wijkuitvoeringsplannen

Datum

7-4-2025

Ons kenmerk

2025-005608

Pagina

6 van 6